

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

14. března 2017 – Ministerstvo vnitra

Porada odboru veřejné správy, dozoru a kontroly MV se zástupci KÚ, Kanceláře VOP, SMOCR, Komory statutárních měst, Sdružení místních samospráv, MF, MMR a dalších ústředních správních úřadů

Krátce k historii a legislativnímu procesu

Zákon č. 65/2017 Sb., nahradí od 31. května 2017 zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

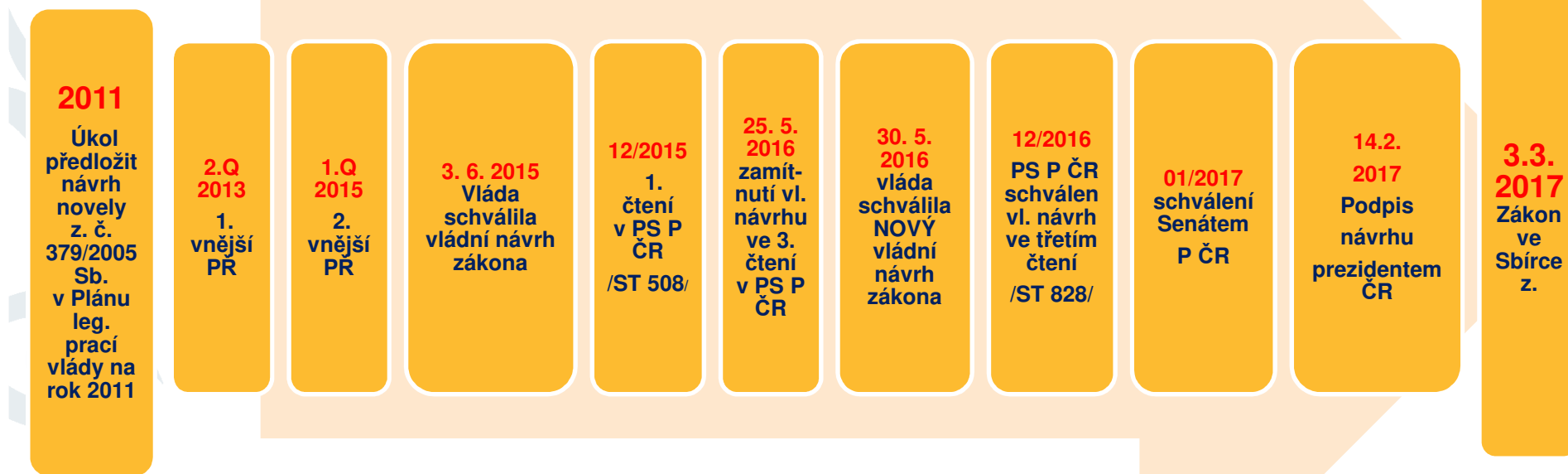
Jeho cílem je: posílení ochrany veřejného zdraví před škodami působenými návykovými látkami, zejména u dětí a mladistvých + zkvalitnění právní úpravy v této oblasti

Zákon č. 65/2017 Sb. **je zároveň jedním z transpozičních předpisů** k směrnici č. 2014/40/EU (nová směrnice ohledně tabákových a souvisejících výrobků)

Návrh zákona byl notifikován v souladu se směrnicí č. 2015/1535/EU

Příprava návrhu zákona a legislativní proces v čase

Zákon č. 65/2017 Sb. – obsah části první:

Hlava I - Obecná ustanovení

Hlava II - Omezení dostupnosti tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření a elektronických cigaret

Hlava III - Omezení dostupnosti alkoholických nápojů

Hlava IV - Další opatření k omezení užívání návykových látek

Hlava V - Vyšetření přítomnosti alkoholu a jiných návykových látek

Hlava VI - Orientační diagnostika, krátká intervence a odborná péče poskytovaná osobám s adiktologickou poruchou

Hlava VII - Protidrogová politika

Hlava VIII - Působnost správních orgánů

Hlava IX - Správní delikty

Hlava X - Společná, přechodná a zrušovací ustanovení

Zákon č. 65/2017 Sb. – obsah 2. až 14. části – změny zákonů:

Změna zákona o České obchodní inspekci

Změna zákona o přestupcích

Změna živnostenského zákona

Změna zákona o obecní policii

Změna zákona o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky

Změna zákona o návykových látkách

Změna zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

Změna zákona o spotřebních daních

Změna zákona o Státní zemědělské a potravinářské inspekci

Změna zákona o léčivech

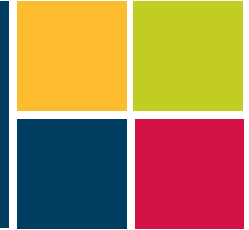
Změna zákona o Policii České republiky

Změna zákona o zdravotních službách

Změna zákona o specifických zdravotních službách

Hlavní změny týkající se **tabákových a souvisejících výrobků**

Omezení dostupnosti – míst prodeje

Nově se budou vztahovat podmínky a omezení prodeje nejen na tabákové výrobky, kuřácké pomůcky a elektronické cigarety, ale rovněž na bylinné výrobky určené ke kouření (herbální cigarety, bylinné směsi do vodních dýmek) a beznikotinové elektronické cigarety

(vymezení pojmů viz § 2)

Změny týkající se míst prodeje tabákových a souvisejících výrobků

Podle § 3 odst. 1 se zakazuje se prodávat tyto výrobky MIMO:

- Prodejnu specializovanou na prodej tohoto zboží,
- prodejnu, která je potravinářským podnikem,
- prodejnu s převažujícím sortimentem denního a jiného periodického tisku,
- provozovnu stravovacích služeb (definice viz § 2 písm. i),
- ubytovací zařízení,
- stánek s občerstvením (pozn. blíže definován),
- stánek pevné konstrukce s převažujícím sortimentem denního a jiného periodického tisku,
- stánek specializující se na prodej tohoto zboží umístěný uvnitř stavby určené pro obchod,
- dopravní prostředek letecké dopravy.

Hlavní změny týkající se **tabákových a souvisejících výrobků**

Omezení dostupnosti – míst prodeje

Prodej tabák. a souvisejících vyr. NOVĚ zakázán podle § 3 odst. 2 a 3:

- ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem,
- ve škole a školském zařízení,
- v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
- na akci určené převážně pro osoby mladší 18 let,
- v dopravním prostředku určeném pro veřejnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravního prostředku letecké dopravy,
- v prodejně s převažujícím sortimentem zboží určeného pro osoby mladší 18 let.

+

prostřednictvím prodejního automatu, nelze-li vyloučit prodej těchto výrobků osobě mladší 18 let; /NOVĚ: za tím účelem musí prodejce prodávající prostřednictvím automatu zajistit ověření věku kupujícího osobou k tomu určenou/

Hlavní změny týkající se **tabákových a souvisejících výrobků**

Omezení dostupnosti – prodej na dálku

Prodej tabákových a souvisejících výrobků **prostřednictvím prostředku komunikace na dálku** je i nadále **možný, pokud je vyloučen jejich prodej osobám mladším 18 let; NOVĚ: za tím účelem musí být prodejce** těchto výrobků prostřednictvím prostředku komunikace na dálku **vybaven počítačovým systémem, který elektronicky jednoznačně ověří věk spotřebitele** (dále jen „systém ověřování věku“). **Prodejce je povinen v okamžiku prodeje ověřit, že kupující spotřebitel není mladší 18 let.**

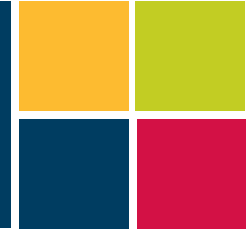
Dále NOVĚ stanoveny další povinnosti při prodeji na dálku:

- Uvádět v místě nabídky informace o zákazu prodeje mladším 18 let způsobem přiměřeným prostředku komunikace na dálku.
 - Uvádět v místě nabídky další informace, podle kterých lze prodejce identifikovat.
 - Ministerstvu zdravotnictví oznámit údaje o systému ověřování věku a jeho fungování (zřizován on-line systém pro oznámení)
- + Další povinnosti při přeshraničním prodeji.

(v § 6 a § 7 částečná transpozice směrnice 2014/40/EU, další povinnosti ohledně přeshraničního prodeje v zákoně č. 110/1997 Sb., ve znění zákona č. 180/2016 Sb. a prováděcích vyhláškách č. 261/2016 Sb. a č. 37/2017 Sb.)

Hlavní změny týkající se **tabákových a souvisejících výrobků**

Omezení dostupnosti – další podmínky prodeje

- **Zakazuje se prodávat nebo podávat** tabákové výrobky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety **osobě mladší 18 let**. Zakazuje se prodávat kuřácké pomůcky osobě mladší 18 let. (§ 3 odst. 4)
- Povinnost umístit tabákové a související výrobky nabízené k prodeji na vyčleněném místě odděleně od ostatního nabízeného sortimentu zboží (§ 5 odst. 1, nově se týká všech typů míst prodeje - nejen prodejen)
- U ustanovení týkajících se výrobků napodobujících tabákové výrobky a kuřácké pomůcky (§ 4) nejsou zásadnější změny (nově však definován pojem „dovoz“)
- Změna povinnosti týkající se textu (rozsahu, velikosti písma) ohledně zákazu prodeje tabákových a souvisejících výrobků osobám mladším 18 let umístěného na místě prodeje (§ 5 odst. 2)

Atd.

Hlavní změny týkající se **KOUŘENÍ A UŽÍVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH CIGARET**

Zákaz kouření a používání elektronických cigaret (§ 8)

NOVÁ MÍSTA, KDE JE ZAKÁZÁNO KOUŘIT A POUŽÍVAT ELEKTRONICKÉ CIGARETY:

- prostory zařízení sociálně právní ochrany a prostory, kde je provozována živnost péče o dítě do tří let v denním režimu atd.,
- tranzitní prostor mezinárodního letiště, **s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,**
- prostory dětského hřiště, sportoviště určených převážně pro osoby mladší 18 let,
- vnitřní prostory všech typů sportovišť,
- jiné vnitřní prostory (nejedná-li se o zábavní prostory) po dobu pořádání kulturní a taneční akce,
- ZOO, **s výjimkou vnějších prostor, které provozovatel ZOO ke kouření vyhradí (a používání elektronických cigaret),**
- nekrytá nástupiště (vymezení pojmu „nástupiště“ viz § 2)

Hlavní změny týkající se KOUŘENÍ A UŽÍVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH CIGARET

Zákaz kouření a používání elektronických cigaret (§ 8)

STÁVAJÍCÍ MÍSTA - PONECHÁNÍ ČÁSTEČNÉHO ZÁKAZU KOUŘENÍ/POUŽÍVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH CIGARET:

- ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí.

ÚPLNÝ ZÁKAZ KOUŘENÍ/POUŽÍVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH CIGARET NA NĚKTERÝCH TYPECH MÍST, KDE V SOUČASNOSTI PLATÍ POUZE ČÁSTEČNÝ ZÁKAZ KOUŘENÍ:

(tzn. nyní umožněny výjimky pro zvláštní, stavebně oddělené prostory vyhrazené kouření)

- vnitřní zábavní prostory,
- v dopravním prostředku veřejné dopravy.

+ Částečně:

vnitřní prostory provozoven stravovacích služeb (s výjimkou používání vodních dýmek a elektronických cigaret)

Hlavní změny týkající se **KOUŘENÍ A UŽÍVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH CIGARET**

Zákaz kouření a používání elektronických cigaret (§§ 9 a 10, 17)

+ **Nová pravomoc pro obce (§ 17 odst. 1):** Obec může obecně závaznou vyhláškou zakázat kouření a zakázat používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let.

Související povinnosti provozovatele/subjektu dle typu místa (§ 9):

- **OZNAČIT prostor, kde je kouření/používání elektronických cigaret zakázáno**, u vstupu grafickou značkou „kouření zakázáno“ a textem ohledně zákazu používání elektronických cigaret (výjimka z této povinnosti: nástupiště, přístřešky a čekárny veřejné dopravy)
- **POKUD ZJISTÍ PORUŠENÍ ZÁKAZU** kouření/používání elektronické cigarety – **je povinen osobu**, která nedodrží zákaz kouření/používání elektronické cigarety, **vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.**

Stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření (§ 10):

NOVĚ: definován a stanoveny související povinnosti (náležitě jej označit + zajistit, aby se v něm nezdržovala osoba mladší 18 let a zaměstnanec při výkonu své práce v době, kdy se v něm kouří)

Hlavní změny v oblasti prodeje a podávání alkoholických nápojů

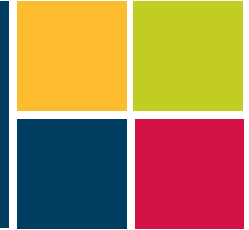

Omezení prodeje alkoholických nápojů - nově zákaz prodeje:

- v prodejním automatu,
- ve stáncích, s výjimkou stánku s občerstvením nebo specializovaného stánku uvnitř stavby určené pro obchod
- zařízení sociálně-právní ochrany dětí
- na akci určené převážně pro osoby mladší 18 let
- na veřejnosti přístupné sportovní akci, s výjimkou alkoholického nápoje obsahujícího nejvýše 4,3% objemové alkoholu a vína

Hlavní změny v oblasti prodeje a podávání alkoholických nápojů

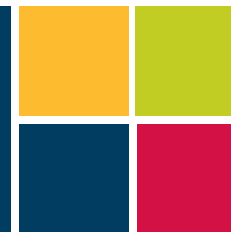

Příležitostný prodej alkoholických nápojů – částečně přesun ze zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních:

- ochutnávka vína
- ochutnávka částečně zkvašených hroznových moštů
- farmářský a tradiční trh
- veřejnosti přístupná slavnost
- tradiční kulturní, taneční a jím podobné akce
- na veřejnosti přístupné sportovní akci lze v rámci příležitostného prodeje prodávat alkoholické nápoje obsahující nejvýše 4,3% objemová alkoholu a víno

Hlavní změny v oblasti prodeje a podávání alkoholických nápojů

Příležitostný prodej lihovin:

- ochutnávka lihovin
- výroční, farmářský a tradiční trh
- veřejnosti přístupná slavnost
- tradiční, kulturní, taneční a jim podobná akce

Příležitostný prodej lihovin musí být vždy 5 pracovních dnů před zahájením prodeje oznámen správcí spotřební daně, v jehož územní působnosti se bude prodej uskutečňovat.

Vybrané povinnosti prodejce alkoholických nápojů

Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholický nápoj osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že alkoholický nápoj vzápětí požije a následně bude vykonávat činnost, při níž by vzhledem k předchozímu požití alkoholického nápoje mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek.

Zjistí-li prodejce, který prodává alkoholické nápoje v prodejně, provozovně stravovacích služeb, provozovně výrobce vína, ubytovacím zařízení nebo dopravním prostředku, že **se v tomto prostoru zdržuje osoba mladší 18 let,** která je **zjevně pod vlivem alkoholu, je povinen** tuto osobu **vyzvat k opuštění tohoto prostoru.** Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

Zákaz vstupu osobám zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

Místa kam se zakazuje vstupovat a zdržovat se osobě, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a je ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek:

- a) veřejnosti volně přístupný vnitřní prostor, kde by mohla způsobit sobě nebo jiné osobě škodu,
- b) dopravní prostředek veřejné dopravy,
- c) veřejně přístupný prostor budovy související s veřejnou dopravou,
- d) přístřešek zastávky a nástupiště veřejné dopravy,
- e) zdravotnické zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním zdravotních služeb těmto osobám,
- f) škola a školské zařízení,
- g) zařízení sociálně-právní ochrany dětí,

Zákaz vstupu osobám zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky - pokračování

- h) dětské hřiště a sportoviště určené pro osoby mladší 18 let,
- i) zařízení sociálních služeb, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním sociálních služeb těmto osobám,
- j) prostor, kde probíhá sportovní akce,
- k) prostor budovy orgánu veřejné moci, nezdržuje-li se tam osoba v souvislosti s výkonem působnosti tohoto orgánu veřejné moci.

Zjistí-li vlastník uvedeného prostoru, provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy, poskytovatel zdravotních služeb, škola nebo školské zařízení, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v odstavci 1 písm. g), poskytovatel sociálních služeb, pořadatel sportovní akce nebo orgán veřejné moci **porušení zákazu** vstupu a zdržování se.... **je povinen osobu**, která nedodrží tento zákaz vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

Povinnosti pro osobu mladší 18 let:

Osoba mladší 18 let a **u níž je důvodné podezření** je povinna se podrobit orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření, a to v případě že:

1. alkoholický nápoj požila nebo jí byl v rozporu s tímto zákonem prodán nebo podán alkoholický nápoj nebo jí byla konzumace alkoholického nápoje jinak umožněna, nebo
2. jinou návykovou látku užila, nebo jí bylo užití jiné návykové látky umožněno.

➤ příslušník Policie České republiky a strážník obecní policie je oprávněn osobu mladší 18 let vyzvat

Úhrada nákladů na odborné lékařské vyšetření:

Náklady hradí poskytovateli zdravotních služeb osoba vyzývající - Policie České republiky, Vojenská policie, obecní policie, Vězeňská služba, zaměstnavatel, kontrolní orgán nebo poskytovatel zdravotních služeb, v rámci jejichž působnosti byla učiněna výzva k vyšetření podle § 21 odst. 1 nebo výzva k vyšetření podle § 21 odst. 2, nejde-li o případ diferenciální diagnózy hrazené z veřejného zdravotního pojištění.

Prokáže-li se přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky, uhradí vyšetřovaná osoba tomu, kdo uhradil poskytovateli zdravotních služeb odborné lékařské vyšetření.

Právní ukotvení:

Vláda

- ✓ možnost zřízení poradního orgánu vlády a funkce národního koordinátora v oblasti závislostí,
- ✓ povinnost nejméně jednou za 10 let přijmout Národní strategii protidrogové politiky.

Kraj v samostatné působnosti

- ✓ možnost zřízení funkce krajského protidrogového koordinátora,
- ✓ povinnost přijmout nejméně jednou za 10 let krajskou strategii protidrogové politiky.

Nová definice

- ✓ adiktologická porucha
- ✓ krátká intervence

Právní úprava záchytné stanice bude přesunuta do zákona o specifických zdravotních službách

- nově je stanovena nejnižší možná věková hranice pro umístění, a to od 15 let
- přesnější právní úprava této služby, také v souvislosti na podněty z praxe (*např. zajištění dopravy, úhrada pobytu, povinnosti a práva poskytovatele záchytné služby a osoby umístěné v záchytné stanici*)
- prováděcím předpisem se stanoví minimální technické a věcné vybavení a minimální personální zajištění

Působnost správních orgánů (kontrolní činnost):

- **Obec v přenesené působnosti**

(Kontrola téměř všech povinností)

- **orgán ochrany veřejného zdraví**

(kontrola dodržování zákazů kouření v provoznách stravovacích služeb, nově ve školách, zdravotnických zařízeních, dále kontrola značení v místě prodeje tabáku a alkoholu atd.)

- **Česká obchodní inspekce**

(Kontrola zákazu prodeje tabáku/alkoholu osobám mladším 18 let (možnost kontrolních nákupů osobou mladší 18 let), kontrola dodržování povinnosti souvisejících s prodejem na dálku atd.

- **Policie České republiky**

(dohled nad dodržováním téměř všech povinností)

- **obecní policie**

(dohled nad dodržováním téměř všech povinností)

Působnost správních orgánů (kontrolní činnost) - pokračování:

- **Státní zemědělská a potravinářská inspekce**

Kontrola dodržování zákazu prodeje mimo místa zákonem povolená (ze zákona o spotřebních daních), plnění podmínek souvisejících s prodejem na dálku, jde-li o tabákové výrobky atd.

- **Česká školní inspekce**

Kontrola dodržování zákazu prodeje tabáku/alkoholu a zákazu kouření ve školách a školských zařízeních.

- **obecní živnostenský úřad**

Kontrola dodržování zákazu prodeje mimo místa zákonem povolená (ze zákona o spotřebních daních), informace spotřebitele v místě prodeje atd.

- **Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce**

Kontrola dodržování zákazu, že se ve stavebně oddělených prostorech vyhrazených ke kouření nezdržují zaměstnanci při výkonu své práce, v době, kdy se v nich kouří atd.

Dále zahrnuta: Působnost správce spotřební daně, orgánů Celní správy České republiky a orgánů Finanční správy České republiky

Přestupky

- **Doplnění nových skutkových podstat přestupků**
(přesun příslušných přestupků z přestupkového zákona do nového zákona, přestupky v souvislosti s novými povinnostmi)
- **Doplnění nových typů sankcí („propadnutí věci“) a ochranného opatření („uzavření provozovny“)**
- **U řady přestupků zvýšení horní hranice pokut (odstranění dolních hranic pokut)**
(např. pro toho, kdo bude kouřit na místech zákonem zakázaných (fyzickým osobám) bude nově hrozit pokuta do 5 tis. Kč (v současnosti do 1 tis. Kč) atd.
- **Společná ustanovení k přestupkům**
(určení orgánů, které projednávají přestupky podle tohoto zákona atd., upozornění: od 1. července 2017 postup podle zákona č. 250/2016 Sb.)

DĚKUJEME ZA POZORNOST

KONTAKTY:

Ministerstvo zdravotnictví
Odbor zdravotních služeb
Oddělení zdravotních programů

Mgr. Lenka Kostelecká
lenka.kostelecka@mzcr.cz
Tel.: 224 972 169

www.mzcr.cz

Mgr. Jarmila Vedralová
jarmila.vedralova@mzcr.cz
Tel.: 224 972 583